

REFLECȚII PRIVIND TRATAMENTUL SANȚIONATOR AL PLURALITĂȚII INTERMEDIARE APLICABIL PERSOANEI FIZICE. DECIZIA NR. 7/2020 – RAȚIUNE, IMPLICAȚII ȘI PERSPECTIVE**REFLECTIONS UPON THE SANCTIONING TREATMENT OF THE INTERMEDIATE PLURALITY APPLICABLE TO INDIVIDUALS. RULING NO. 7/2020 – REASONING, IMPLICATIONS AND PERSPECTIVES****George PELICAN¹**Auditor de justiție
Institutul Național al Magistraturii**ABSTRACT**

This article aims to detail, as well as to clarify, without having the unrealistic expectation to be regarded as an exhaustively documented analysis, the considerable controversy among the published legal literature and the national jurisprudence under the former legislation and also after the entry into force of the new Criminal Code, caused by the issue regarding the criminal treatment of the intermediate plurality of offences applicable to individuals. In the context of the recent Decision in the interest of the law, this article has the the purpose of revealing the reasoning behind the Ruling no. 7/2020, but also to express a critical perspective on the new reconfiguration of the legal institution regarding intermediate plurality of offences.

KEYWORDS: *intermediate plurality; sanctioning treatment; concurrence of offences; controversy; appeal in the interest of the law;*

REZUMAT

Prezentul articol își propune să expună și să clarifice, fără a avea pretenția nerealistă de a trata în mod exhaustiv, numeroasele controverse existente în doctrină și practică atât sub imperiul vechii reglementări, cât și odată cu intrarea în vigoare a actualului Cod penal, generate de problematica relativă la tratamentul sancționator al pluralității intermediare aplicabil persoanei fizice. Astfel, în contextul recentului recurs în interesul legii, lucrarea de față a fost realizată cu scopul de a releva rațiunea ce a stat la baza Deciziei nr. 7/2020, precum și în vederea exprimării unei perspective critice asupra noii reconfigurări a instituției pluralității intermediare.

CUVINTE-CHEIE: *pluralitate intermediară; tratament sancționator; concurs de infracțiuni; controverse; recurs în interesul legii.*

¹ E-mail: pelicangeorge@yahoo.com.

CUPRINS

I. Considerații preliminare. Sedes materiae	46
II. Succintă expunere a soluțiilor propuse în literatura de specialitate și în practica judiciară	47
III. Comentariu asupra abordărilor identificate	48
IV. Intervenția „de avarie” a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Între necesitate practică și artificialitate teoretică	50
V. Considerații concluzive	51

I. ASPECTE PRELIMINARE. SEDES MATERIAE

Având sediul materiei în dispozițiile art. 44 C.pen. actual, pluralitatea intermediară constituie o formă a pluralității de infracțiuni și totodată, o cauză de agravare a pedepsei ce desemnează ipoteza reiterării unei conduite infracționale ulterior unei condamnări penale definitive și anterior executării pedepsei ori considerării acesteia ca fiind executată, sub condiția negativă a inexistenței stării de recidivă postcondamnatorie. Raportat la reglementarea precedentă, recte art. 40 C.pen. din 1969, se poate observa că există continuitate aproape deplină, unicul element de noutate constând în schimbarea denumirii marginale² a articolului de lege, fiind consacrată *in terminis* „pluralitatea intermediară” ca formă autonomă a pluralității de infracțiuni, distinctă de concursul de infracțiuni și de recidivă, în loc de „cazuri când nu există recidivă”, astfel cum prevedea legislația anterioară. Ca o paranteză, se impune a fi menționat faptul că această optică nouă a legiuitorului a fost criticată de o mare parte a doctrinei³, vechea reglementare fiind considerată mai potrivită prin prisma faptului că pluralitatea intermediară nu ar constitui decât o simplă recidivă postcondamnatorie de fapt⁴, nicidecum o formă distinctă *per se* a pluralității de infracțiuni.

În ceea ce privește aplicarea pedepselor, căci numai acest aspect prezintă interes în cadrul analizei noastre, legiuitorul a statuat regula conform căreia pedeapsa stabilită pentru noua infracțiune și pedeapsa anterioară vor fi contopite potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni. Rațiunea acestei opțiuni legislative constante, după cum în mod pertinent a fost arătat în literatura de specialitate⁵, rezidă în intenția de a nu crea în cazul unei pluralități intermediare o situație penală la fel de grea pentru făptuitor ca în ipoteza recidivei, dată fiind pericolozitatea mai redusă, fiind avute în vedere considerente de echitate⁶. Ca atare, ne atrage atenția faptul că în mod paradoxal pluralitatea intermediară împrumută tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, deși aceasta se aseamănă în mod evident în proporție mai mare cu recidiva postcondamnatorie, „[...]opțiunea disociată a noului legiuitor fracționând în mod inexplicabil armonia reglementării”⁷.

Cu toate că, *prima facie*, modalitatea de aplicare a regimului sancționator nu pare să comporte dezbateri deosebite, pe cale doctrinară și jurisprudențială au fost afirmate, de-a lungul timpului, mai multe opinii divergente relative la modul de calcul al pedepsei în eventualitatea unei pluralități intermediare constituită dintr-

² I. Ristea, *Pluralitatea intermediară de infracțiuni în noul Cod penal*, în „Revista de drept penal”, nr. 3/2014, p. 23.

³ Cu titlu de exemplu, menționăm C. Mitrache, *Noutate și continuitate în reglementarea unor instituții de drept penal*, în *In honorem Corneliu Bîrsan*, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 803, precum și G. Antoniu, *Observații critice cu privire la noul Cod penal*, în „Analele Universității Constantin Brâncuși” din Tg. Jiu, Seria Științe Juridice, nr. 2/2010, p. 16.

⁴ În acest sens, fără ca enumerarea să fie exhaustivă, a se citi V. Dongoroz ș.a., *Explicații teoretice ale codului penal român*, ed. a II-a, vol. I, Ed. Academiei Române, Ed. All Beck, București, 2003, p. 287, respectiv G. Antoniu, *Reflecții asupra pluralității de infracțiuni*, în „Revista de drept penal”, nr. 4/1999, pp. 19-20, apud. Gh. Ivan, *Comentariul art. 44 Cod penal*, în G. Antoniu, T. Toader (coord.), *Explicațiile noului Cod penal*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 503.

⁵ Pentru dezvoltări. a se vedea M. Basarab, *Drept penal. Partea Generală*, vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2005, p. 89.

⁶ A se vedea Tr. Dima, *Comentariu în I. Pascu ș.a. Noul Cod penal comentat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 328.

⁷ A se vedea M.I. Michinici, M. Dunea, *Comentariu în T. Toader (coord.) Noul Cod penal. Comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 117. Pentru opinia că pluralitatea intermediară se aseamănă mai mult cu forma concursului, opțiunea legiuitorului fiind una firească, a se vedea C. Bulai, *Manual de drept penal. Partea generală*, Ed. All, București, 1999, p. 517.

un termen secund multiplu (plural), respectiv în cazul comiterii ulterioare a unor infracțiuni concurente (s.n. sub condiția ca niciuna dintre faptele concurente din cadrul termenului secund să nu se afle în stare de recidivă în raport cu infracțiunea sau infracțiunile săvârșite anterior, caz în care ar deveni incidente prevederile art. 43 alin. (2) Cod penal).

II. SUCCINTĂ EXPUNERE A SOLUȚIILOR PROPUSE ÎN LITERATURA DE SPECIALITATEA ȘI ÎN PRACTICA JUDICIARĂ

Componenta majoritară⁸ a doctrinei a opinat în sensul **aplicării inițiale a dispozițiilor legale privitoare la tratamentul sancționator al pluralității intermediare și, în regim subsecvent, a celor referitoare la concursul de infracțiuni, conform criteriului valorificării cronologice**⁹, fiind respectată ordinea temporală în care fiecare formă distinctă a pluralității de infracțiuni se realizează în concret (*n.n.* explicația acestei teze constând în faptul că mai întâi iau naștere în mod succesiv pluralitățile intermediare dintre fiecare infracțiune ulterior săvârșită și primul termen, iar abia apoi se obiectivează concursul dintre infracțiunile subsecvente).

În acest sens, autorii au arătat că se va proceda la contopirea individuală, potrivit normelor sancționatorii ale concursului de infracțiuni, a fiecărei pedepse stabilite pentru infracțiunile concurente ce configurează al doilea termen al pluralității intermediare cu întreaga pedeapsă stabilită inițial pentru primul termen, fiind obținute pedepse parțiale rezultante care ulterior vor fi contopite între ele, din nou conform prevederilor de la concursul de infracțiuni.

Astfel, va fi constituită pedeapsa rezultantă finală ce urmează a fi pusă în executare și din care, eventual, se va deduce partea deja executată de către persoana condamnată. Temeiul acestei opinii constă în aceea că, plecând de la premisa existenței unor forme distincte de pluralități de infracțiuni, se impune **valorificarea individuală, succesivă a acestora și reflectarea delimitativă în algoritmul determinării pedepsei rezultante, prin aplicarea unui număr de sporuri de pedeapsă corespunzător numărului formelor pluralității de infracțiuni incidente.**

O a doua opinie¹⁰ formulată a susținut necesitatea efectuării **unei operațiuni unice, nedistincte de contopire între pedeapsa dispusă inițial prin condamnare definitivă și pedeapsa ori pedepsele stabilite pentru fiecare infracțiune ce formează termenul secund**, potrivit regulilor concursului de infracțiuni, **fără a exista distincție** între situațiile în care primul ori al doilea termen al pluralității intermediare ar fi simplu ori multiplu (*n.n.* conform opiniei acelorași autori¹¹ și de altfel, conform întregii doctrine, în situația în care primul termen este constituit dintr-o pluralitate de infracțiuni, pedeapsa dispusă prin condamnarea definitivă inițială reprezintă o pedeapsă rezultantă care **se va contopi în întregul ei** cu pedeapsa ori pedepsele stabilite pentru faptele din al doilea termen în cadrul operațiunii unice, nefiind incidente prin analogie dispozițiile art. 40 Cod penal privind desfacerea contopirii inițiale și repunerea pedepselor în individualitatea lor). Acest raționament a fost fundamentat pe teza conform căreia, deși există trei forme distincte ale pluralității de infracțiuni, **reglementarea actuală conține reguli de sancționare specifice doar concursului de infracțiuni și**

⁸ Exemplificativ, menționăm F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală*, vol. II, Ed. Universul Juridic, București, 2018, pp. 183-184., respectiv M. Udrouiu, *Drept penal. Partea generală*, ed. 6, Ed. Universul juridic, București, 2019, p. 336. În același sens, a se vedea M.I. Michinici, M. Dunea, *cit. supra.*, p. 116; M. I. Michinici, *Când (nu) există pluralitate intermediară de infracțiuni? (II). Regimul sancționator – particularități*, în „Analele științifice ale Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași”, seria Științe Juridice, tomul LXIII, nr. I/2017.

⁹ A se studia punctul de vedere formulat de Ministerul Public privind cererea de recurs în interesul legii nr.2/16241/C/2019 a Colegiului de Conducere al Curții de Apel București, filele 8 și urm., disponibil [aici](#), ultima accesare la data de 10.06.2020.

¹⁰ În acest sens, menționăm C. Mitrache, Cr. Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Ed. Universul juridic, București, 2014, pp. 359-360. Totodată, pentru aceeași opinie, a se vedea O.F. Constantinescu, *Infracțiuni concurente în stare de pluralitate intermediară față de o altă infracțiune. Aplicații concrete*, articol disponibil pe [juridice.ro](#), ultima accesare la 10.06.2020.

¹¹ Cr. Mitrache, *Reflecții privind pluralitatea intermediară de infracțiuni*, în *In honorem – Nicolae Volonciu*, Ed. Universul Juridic, București, 2017, pp. 37-38.

recidivei, pluralitatea intermediară preluând *ex lege* regimul sancționator al concursului de infracțiuni, astfel că nu se justifică efectuarea unei operațiuni separate de contopire proprie acestei forme a pluralității de infracțiuni.

În fine, a fost sugerată¹² și o a treia soluție în literatura de specialitate, și anume aceea de a acorda **necesarmente întâietate dispozițiilor sancționatorii ale concursului de infracțiuni prin contopirea pedepselor stabilite pentru infracțiunile comise ulterior hotărârii definitive de condamnare, pedeapsa rezultantă urmând a se contopi apoi cu pedeapsa stabilită inițial penru primul termen, conform prevederilor proprii pluralității de infracțiuni**. Adoptarea acestei metode se justifică, în accepția autorilor, prin aceea că ar corespunde cerințelor de previzibilitate, deoarece face posibilă evidențierea unui regim sancționator distinct al ambelor forme ale pluralității de infracțiuni, spre deosebire de a doua variantă expusă. De asemenea, această propunere a fost exprimată și **din rațiuni de echitate**, pentru că ar garanta evitarea unor ipotetice cuatumuri extrem de mari, ale pedepselor rezultate, stabilite potrivit primei soluții oferite.

Disensiunile doctrinare antereferite au fost transpuse întocmai și la nivel jurisprudencțial, cu mențiunea că o largă majoritate a instanțelor naționale s-a raliat la soluția operațiunii unice de contopire conform concursului de infracțiuni, **cu diferența constând în aplicarea prin analogie a dispozițiilor art. 40 C.pen. actual**, anterior menționate, practica națională majoritară considerând, prin urmare, că în ipoteza unui prim termen plural al pluralității intermediare, pedeapsa rezultantă dispusă inițial urmează a se desface, iar pedepsele aferente fiecărei infracțiuni ce constituie obiect al termenului prim ori secund urmează a fi incluse în operațiunea unică de contopire.

În raport de numărul semnificativ de soluții neunitare¹³, prin **Decizia nr. 7/2020**¹⁴, pronunțată în dosarul nr. 3033/1/2019, Înalta Curte de Casație și Justiție a tranșat diferendul expus în cele ce precedă, admitând o cerere de soluționare a unui **recurs în interesul legii** și statuând¹⁵ cu putere obligatorie următoarele: „*În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 44 alin.(2) din Codul penal, în cazul pluralității intermediare de infracțiuni, în ipoteza în care primul și/sau a doilea termen al pluralității intermediare este format dintr-un concurs de infracțiuni, contopirea tuturor pedepselor stabilite se realizează, în cadrul unei operațiuni unice, potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni*”.

III. COMENTARIU ASUPRA ABORDĂRILOR IDENTIFICATE

Față de contextul anterior dezvoltat, considerăm că **niciuna dintre abordările enunțate nu este susceptibilă de a se subsuma în mod real opticii legiuitorului** în ceea ce privește pluralitatea intermediară în configurația actuală a pluralității de infracțiuni, întrucât fiecare dintre acestea prezintă o serie de neajunsuri atât teoretice, cât și practice, într-o proporție mai mare sau mai mică, după cum va fi învederat în cele ce succedă.

În considerarea primei soluții, chiar dacă aceasta oferă avantajul incontestabil de a evidenția și de a da eficiență ambelor forme distincte ale pluralității de infracțiuni și în această ordine de idei, pare a se apropia cel mai mult de rațiunea legiuitorului, nu poate fi pierdută din vedere împrejurarea că aplicarea acestuia **poate conduce ipso facto la adevărate anomalii cu privire la tratamentul sancționator în defavoarea persoanei judecate**. Exemplele ce pot fi gândite în acest sens nu sunt deloc pur scolastice, ci, dimpotrivă, pot fi cu ușurință întâlnite în practică. Astfel cum a fost arătat¹⁶, **prin prisma aplicării a minimum 3 sporuri de pedeapsă,**

¹² Pentru această poziție, a se vedea M. Hurducaci, *Ineficiența tratamentului sancționator al pluralității intermediare*, în „Curierul Judiciar”, nr. 12/2017, pp. 701-702.

¹³ A se reține, cu titlu exemplificativ, jurisprudența citată în cererea de recurs în interesul legii nr. 2/16241/C/2019 a Colegiului de Conducere al Curții de Apel București, filele nr. 3-5, disponibilă integral [aici](#), ultima accesare la 10.06.2020.

¹⁴ Pronunțată în 17 februarie 2020 și publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 9 iunie 2020.

¹⁵ Pentru motivarea integrală a recursului în interesul legii, se poate vedea pagina <https://legeaz.net/monitorul-oficial-486-2020/decizie-iccj-ril-7-2020-pluralitate-intermediara-infracțiuni-concurs-contopire-pedepse>, ultima accesare la 10.06.2020.

¹⁶ Pentru dezvoltări de ordin teoretic și exemplificări, a se citi cererea de recurs în interesul legii, cit. supra., fila nr. 4. Pentru aceeași perspectivă, amintim Ovidiu Florin Constantinescu, op. cit. supra. În această privință, poate cel mai elocvent exemplu pentru

corespunzătoare a cel puțin 3 forme de pluralitate incidente, există riscul ca în unele cazuri o anumită pedeapsă să fie cuprinsă de mai multe ori în calculul pedepsei rezultante finale prin includerea repetată în sporurile subsecvente și în aceste circumstanțe, tratamentul sancționator al pluralității intermediare ar deveni mai aspru decât cel al recidivei postcondamnatorii. Or, acest aspect este în mod evident de neconceput în echilibrul reglementării penale actuale, unde pluralitatea intermediară a fost gândită drept un „liant”, un element de tranziție graduală între concursul de infracțiuni și recidivă, pe baza unor criterii obiective, și anume gravitatea infracțiunilor săvârșite și implicit, pericolozitatea făptuitorilor.

Cu referire la a doua opinie înaintată în doctrină și preluată de o mai mare parte a instanțelor în cauzele deferite judecării, cu nuanța anterior expusă, înțelegem să cităm din punctul de vedere¹⁷ al Ministerului Public transmis în dosarul nr. 3033/1/2019 având ca obiect cererea de recurs în interesul legii precitată, poziție pe care o găsim extrem de relevantă în raport de principale critici ce pot fi formulate: „*A accepta un astfel de tratament sancționator [...] nu numai că neagă existența, în ipoteza în discuție, a mai multor forme de pluralitate de infracțiuni, dar și conduce la negarea / ștergerea diferenței de fapt, dar și de drept dintre o persoană care comite, de pildă, trei infracțiuni înainte de o condamnare definitivă și persoana care comite tot trei infracțiuni, dar separate de o condamnare definitivă pentru prima ori/și a doua infracțiune*”.

Or, nu putem achiesa la argumentul conform căruia ignorarea distincției dintre cele două forme de pluralitate în planul tratamentului sancționator „*a fost chiar voința legiuitorului*”¹⁸ prin raportare la gravitatea redusă a infracțiunilor ce atrag starea de pluralitate intermediară, iar nu cea de recidivă postcondamnatorie. Pe de o parte, **dacă legiuitorul ar fi intenționat astfel, nu ar fi consacrat pluralitatea intermediară ca formă autonomă** a pluralității de infracțiuni și pe de altă parte, cu toate că nu contestăm că gravitatea infracțiunilor reprezintă un aspect în funcție de care se realizează tranziția legală de la pluralitate intermediară la recidivă, nu putem fi de acord cu aplicarea unui tratament penal la fel de blând ca în cazul unui concurs de infracțiuni, deoarece, indiferent de gravitatea concretă a infracțiunii săvârșite, **este esențialmente necesar a fi sancționată mai aspru pericolozitatea sporită a făptuitorului, reflectată prin îndrăzneala de a își reitera conduita infracțională** după ce deja a fost condamnat definitiv pentru alte fapte anterioare.

În plus, tot cu privire la soluția contopirii unice trebuie subliniat încă un aspect relativ la cele enunțate anterior în legătura cu ipoteza în care primul termen ar fi format dintr-o pluralitate de infracțiuni. Acceptând punctul de vedere citat anterior, și anume că va intra în operațiunea unică de contopire întreaga pedeapsă stabilită pentru pluralitatea inițială, fără ca aceasta să se desfacă, observăm faptul că, de asemenea, **în unele condiții mecanismul teoretic propus poate genera reale „disfuncționalități” ale tratamentului sancționator**¹⁹.

Și de această dată, incidența practică a exemplurilor ce se pot furniza poate fi semnificativă, iar nu una pur ipotetică. Spre pildă, ne putem imagina un caz în care o persoană este condamnată pentru două infracțiuni concurente la pedepse de 3, respectiv 6 luni, iar ulterior condamnării definitive și anterior executării pedepsei mai săvârșește o infracțiune pentru care este din nou condamnat definitiv la pedeapsa de 9 luni, fiind îndeplinite

a releva problemele majore relative la echitatea, dacă nu chiar la însăși logica tratamentului sancționator pe care îmbrățișarea acestei abordări le-ar ridica, este reprezentat de ipoteza în care pentru primul termen a fost dispusă pedeapsa închisorii, iar față de fiecare infracțiune ce întregeste termenul secund se stabilește exclusiv pedeapsa amenzii – în această situație concretă, persoana condamnată urmează a executa o pedeapsă cu închisoarea a cărei durată, într-un mod absolut artificial și implicit, de neacceptat, se va majora cu o treime, în ciuda faptului că pedeapsa inițială a închisorii a fost unica sancțiune privativă de libertate dispusă în cauză, nefiind, astfel, contopită ulterior cu nicio altă pedeapsă de același fel.

¹⁷ A se vedea punctul de vedere al Ministerului Public, *cit. supra.*, filele 10-11.

¹⁸ Pentru mai multe precizări în acest sens, a se vedea O.F. Constantinescu, *cit. supra.*

¹⁹ Din nou, vor fi întâlnite „abateri” de la normalitatea prezumată a tratamentului sancționator al pluralității intermediare ori de câte ori pedeapsa stabilită sau una dintre pedepsele stabilite pentru faptele săvârșite ulterior prezintă un quantum mai ridicat decât pedeapsa rezultantă stabilită inițial. Astfel, în aceste situații consecința nefirească va consta în aceea că pedeapsa cea mai mică dintre cele stabilite inițial va fi inclusă de două ori în calculul sporului obligatoriu, reducându-se în mod succesiv cu două treimi.

condițiile pluralității intermediare. Conform opiniei precizate, pedeapsa rezultantă inițială, mai exact cea de 7 luni (6 luni + $1/3 \cdot 3$ luni) urmează a se contopi conform regulilor de la concurs cu pedeapsa de 9 luni, pedeapsa rezultantă finală însumând 11 luni și 20 de zile (9 luni + $1/3 \cdot 7$ luni).

Dacă, prin abstract, toate faptele ar fi fost concurente, pedeapsa rezultantă ar fi fost de 1 an [9 luni + $1/3 \cdot (6+3)$ luni]. Așadar, se observă cu ușurință faptul că **se poate ajunge, cel puțin din perspectivă strict teoretică, la situații în care tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni să fie în mod obiectiv mai blând decât cel al concursului**, argument din nou de neconceput, în acord cu cele anvizajate anterior.

Legat de ultima soluție propusă, ne rezumăm la a arăta că, deși facilitează profilarea ambelor forme de pluralitate, nici aceasta nu întrunește standardele abstracte optime de aplicare a tratamentului sancționator prin prisma faptului că ar putea determina sancțiuni **mai ușoare chiar decât în cazul detaliat imediat anterior**, din motive lesne de înțeles, dată fiind contopirea suplimentară din cadrul termenului secund al pluralității intermediare. Prin urmare, și această propunere de interpretare se impune a fi, în egală măsură, dezavuată.

IV. INTERVENȚIA „DE AVARIE” A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE. ÎNTRE NECESITATE PRACTICĂ ȘI ARTIFICIALITATE TEORETICĂ

Prin Decizia nr.7/2020, anterior menționată, **Înalta Curte de Casație și Justiție a subscris parțial la cea de-a doua teză doctrinară expusă anterior, optând pentru varianta unei contopiri unice** indiferent de ipoteza în care exclusiv primul ori al doilea termen al pluralității intermediare de infracțiuni ar fi plural sau, deopotrivă, în cazul în care ambii termeni sunt formați dintr-un concurs de infracțiuni. Deși soluția dispusă nu este una realmente contrariantă, aflându-se, în fapt, **în deplină concordanță cu practica majoritară** a instanțelor naționale, analiza motivării acesteia impune realizarea unei scurte serii de observații critice cu caracter incidental.

Pe de o parte, opinăm că o primă critică poate fi făcută în raport de posibila **exercitare ultra vires a competențelor sale legale** de către instanța supremă, care pare să își fi atribuit rolul unui autentic for legislativ odată cu pronunțarea deciziei precitate, căci demersul acesteia nu s-a rezumat la simpla dezlegare a unei probleme de drept prin interpretarea normei legale edictate de către puterea legiuitoare, ci, după părerea noastră, a urmărit generarea unei adevărate reconfigurări a pluralității intermediare de infracțiuni. Pe de altă parte, din punctul nostru de vedere, considerentele reținute în motivarea instanței se vădesc a fi nu doar juridic vulnerabile și lipsite de substanță, ci și pe alocuri invocate în mod falacios.

Concret, printr-un eșafodaj explicativ cu totul neconvingător, grefat pe o multitudine de interpretări și pe simpla demontare a opiniilor contrare, Înalta Curte încearcă într-un mod nerealist să demonstreze că intenția originară și neechivocă a legiuitorului ar fi fost aceea de a asimila în totalitate tratamentul sancționator al pluralității intermediare cu cel al concursului de infracțiuni, sub toate dimensiunile acestuia din urmă, inclusiv în ceea ce privește aplicabilitatea dispozițiilor art. 40 C.pen. actual²⁰ (s.n. acest argument fiind unul esențial în vederea susținerii operațiunii unice de contopire, mai exact pentru a fundamenta din punct de vedere legal posibilitatea descontopirii pedepselor dispuse inițial în ipoteza unui prim termen multiplu).

Totodată, instanța supremă dorește să ateste că, prin voința legiuitorului, **reiterarea conduitei infracționale în stare de pluralitate intermediară nu necesită de plano o sancționare mai aspră decât în**

²⁰ Chiar dacă, plecând de la formularea dispozițiilor art. 44 alin. (2) C.pen., ar putea fi susținută vocația de aplicabilitate prin analogie a prevederilor art. 40 inclusiv în ceea ce privește pluralitatea intermediară, totuși, această teză nu pare să își găsească, din punctul nostru de vedere, o justificare rezonabilă în raport de existența interpunerii unei hotărâri definitive de condamnare între cei doi termeni ai pluralității, însăși rațiunea pentru care mecanismul legal respectiv a fost instituit fiind, astfel, exclusă prin ipoteză. Cu toate acestea, trebuie accentuat faptul că, în lipsa realizării analogiei menționate, respectiv în cazul în care ar fi stabilit includerea în operațiunea unică de contopire a pedepsei rezultante inițiale în ansamblul său, Înalta Curte de Casație și Justiție ar fi lăsat nerezolvate eventualele inconveniente practice ale tratamentului sancționator, astfel cum acestea au fost relatate anterior.

ipoteza concursului de infracțiuni, ci, din contră, acest eventual demers poate fi valorificat în concreto „în procesul de individualizare în cazul fiecărei infracțiuni din structura celui de-al doilea termen al pluralității intermediare”, fiind, așadar, lăsat la aprecierea discreționară a instanței de judecată, **aspect de natură a conferi întregii proceduri de tragere la răspundere un caracter vădit arbitrar.**

În altă ordine de idei, credem că motivarea frustă a Înaltei Curți în mod regretabil a urmărit disimularea rațiunii reale pentru care a fost stabilită dezlegarea în cauză, prin crearea forțată a unor argumente artificiale de „legalitate” a soluției, susceptibile de a facilita cu succes escamotarea faptului că hotărârea se impunea a lua această formă strict pe bază de oportunitate, mai exact exclusiv prin prisma unor considerente legate de echitate, fiind, plastic vorbind, o veritabilă „soluție de avarie”.

Astfel, socotim că soluția dispusă, chiar dacă, într-adevăr, exclusiv prin prisma considerentelor pe care se întemeiază ar putea fi catalogată drept „illogică și profund nelegală”²¹, nefiind susținută în niciun fel de argumente legale pertinente, apare ca fiind în mod cert preferabilă celorlalte soluții din doctrină în contextul unei reglementări, credem noi, defectuoase a legiuitorului, deoarece depășește inechitățile anterior expuse în legătură cu tratamentul sancționator. Cu toate acestea, **deși opțiunea aleasă este una judicioasă, nu poate rămâne neobservat faptul că aceasta antamează, la rândul său, o serie de inconveniente teoretice și practice deloc anodine.**

În această privință, corolarul acestei abordări conduce la situația în care nu doar că nu se valorifică diferențiat cele două forme de pluralitate de infracțiuni și nu se mai realizează absolut nicio deosebire pe tărâm sancționator între acestea, fiind implicit negată realitatea factuală constând în manifestarea distinctă a acestora, dar, prin analogia realizată față de dispozițiile art. 40 C.pen. actual, generează *eo ipso* identificarea aproape întru totul a instituției pluralității intermediare cu cea a concursului de infracțiuni, fiind practic complet repudiată existența de sine stătătoare a acesteia.

De asemenea, soluția stabilită în mod evident nu asigură, ci mai degrabă tăgăduiește finalitatea dorită de legiuitor prin consfințirea acestei instituții autonome, respectiv aceea de a institui prin însuși efectul legii un tratament sancționator mai aspru decât în cazul concursului de infracțiuni, dar, în același timp, mai blând decât în ipoteza recidivei, în scopul circumstanțierii adecvate a perseverenței infracționale, totuși, de o gravitate redusă, a făptuitorului. Din aceeași perspectivă, în mod implicit pot fi formulate, totodată, serioase rezerve relative la caracterul suficient și disuasiv al pedepsei pronunțate în urma operațiunii unice de contopire, respectiv la îndeplinirea efectivă a scopului reeducativ și preventiv al acesteia în contextul antereferit.

V. CONSIDERAȚII CONCLUZIVE

Față de argumentele conjugate dezvoltate în cele ce precedă, concluzia care se decelează este aceea că intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care a fost stinsă intens dezbătuta controversă din literatura de specialitate și din jurisprudență privind tratamentul sancționator al pluralității intermediare, deși motivată într-o manieră cel puțin nesatisfăcătoare, **este indubitabil una justă, soluția aleasă fiind singura modalitate de natură a evita cu succes situațiile inechitabile prezumtiv generate de celelalte abordări posibile ale unui text de lege conceput în mod defectuos.**

Totuși, se poate lesne observa că, deși algoritmul stabilit este fără putință de tăgadă preferabil în contextul actualei reglementări, acesta rămâne pur și simplu la stadiul unei veritabile „soluții de avarie” până la o viitoare intervenție legislativă, căci, date fiind inconveniente detaliate anterior, îmbrățișarea cu titlu permanent a acestei soluții obligatorii dispuse de către instanța supremă echivalează, în opinia noastră, cu golirea de conținut

²¹ A se vedea, din această perspectivă, Punctul de vedere al Centrului de Cercetări în Științe Penale al Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara, emis cu privire la obiectul recursului în interesul legii, disponibil în motivarea Deciziei nr. 7/2020, cit. supra.

a înseși rațiunii pentru care această formă distinctă de manifestare a pluralității de infracțiuni, respectiv această cauză de agravare a fost recunoscută *expressis verbis* de către legiuitor.

Ca atare, ne raliem la opinia²² conform căreia, *de lege ferenda*, **este necesară în mod categoric instituirea unui regim sancționator propriu pluralității intermediare, apt să asigure un just echilibru între tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni și cel al recidivei**, aspect ce poate fi concretizat fie printr-o intervenție legislativă exclusiv asupra art. 44 alin. (2) C.pen., fie printr-o reconfigurare de ansamblu a tuturor formelor pluralității de infracțiuni. În acest sens, în doctrină deja au fost propuse o serie de soluții privind modificarea art. 44 alin. (2) C.pen., pe care le apreciem ca fiind pe deplin viabile: pe de o parte, a fost propusă²³ introducerea posibilității instanței de a adăuga la pedeapsa cea mai grea un spor de pedeapsă facultativ de până la 1 an de închisoare, dar nu mai mare de 1/3 din pedeapsa rezultantă parțială și pe de altă parte, a fost sugerată instituirea unui spor obligatoriu de 1/2 din totalul pedepselor mai ușoare.

Cu toate acestea, din considerente de echitate, pentru a evita obținerea unor pedepse rezultante mult prea drastice raportat la gravitatea concretă a infracțiunilor incidente, considerăm că o abordare oportună ar putea fi reprezentată de modificarea actualului tratament sancționator al concursului de infracțiuni prin revenirea la vechea reglementare privind sistemul cumulului juridic cu spor de pedeapsă facultativ și variabil, iar actuala modalitate de sancționare a concursului, anume sistemul cumulului cu spor obligatoriu și fix, să fie păstrată exclusiv în cazul pluralității intermediare. Din această perspectivă, o atare reconfigurare nu doar că ar stinge nenumăratele critici din doctrină cu privire la sporul obligatoriu al concursului de infracțiuni, dar în același timp opinăm că ar evidenția caracterul autonom al pluralității intermediare ca instituție distinctă și totodată, în egală măsură, credem că ar asigura armonia unei reglementări penale avute în vedere inițial de către legiuitor.

BIBLIOGRAFIE / REFERENCES

Antoniou, G., *Observații critice cu privire la noul Cod penal*, în „Analele Universității Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice, nr. 2/2010

Antoniou, G., *Reflecții asupra pluralității de infracțiuni*, în „Revista de drept penal”, nr. 4/1999

Antoniou, G., Toader, T., (coord.), *Explicațiile noului Cod penal*, vol. I., Ed. Universul Juridic, București, 2015

Basarab, M., *Drept penal. Partea Generală*, vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2005

Bulai, C., *Manual de drept penal. Partea generală*, Ed. All, București, 1999

Constantinescu, O. F., *Infracțiuni concurente în stare de pluralitate intermediară față de o altă infracțiune. Aplicații concrete* (disponibil online pe pagina Juridice)

Dongoroz, V., Kahane, S., Oancea, I., Fodor, I., Iliescu, N., Bulai, C., Stănoiu, R., *Explicații teoretice ale codului penal român*, ed. a II-a, vol. I, Ed. Academiei Române, Ed. All Beck, București, 2003

Hurducaciu, M., *Ineficiența tratamentului sancționator al pluralității intermediare*, în „Curierul Judiciar” nr. 12/2017

Michinici, M. I., *Când (nu) există pluralitate intermediară de infracțiuni? (II). Regimul sancționator – particularități*, în „Analele științifice ale Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași”, seria Științe Juridice, tomul LXIII, nr. I/2017

Mitrache, C., Mitrache, Cr., *Drept penal român. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014

Mitrache, C., *Noutate și continuitate în reglementarea unor instituții de drept penal*, în *In honorem C. Birsan*, Ed. Hamangiu, București, 2013

Mitrache, Cr., *Reflecții privind pluralitatea intermediară de infracțiuni*, în *In honorem – Nicolae Volonciu*,

²² Cu titlu de exemplu, menționăm Cr. Mitrache, *cit. supra.*, p. 39, respectiv M. Hurducaciu, *op. cit. supra.*, p. 702.

²³ Ovidiu Florin Constantinescu, *op. cit. supra.*

Ed. Universul Juridic, București, 2017

Pascu, I., Dima, T., Păun, C., Gorunescu, M., Dobrinoiu, V., Hotca M.A., Chiș, I., Dobrinoiu, M.,
Noul Cod penal comentat. Partea generală, Ed. Universul Juridic, București, 2016

Ristea, I., *Pluralitatea intermediară de infracțiuni în noul Cod penal*, în „Revista de drept penal”, nr. 3/2014

Streteanu, F., Nițu, D., *Drept penal. Partea generală*, vol.II, Ed. Universul Juridic, București, 2018

Toader, T. (coord.), *Noul Cod penal. Comentarii pe articole*, Ed. Hamangiu, București, 2014

Udroiu, M., *Drept penal. Partea generală*, ed. 6, Ed. Universul juridic, București, 2019